

וארטים על פרשת השבוע

יב ג. וביום השמיני ימול בשר ערלתו. איתא בשבת קלז: מל ולא פרע כאילו לא מל. תנו רבנן המל אומר אשר קדשנו וכו'. ויש להקשות מדוע כשדנה הגמ' בענייני מילה לא מביאה את נוסח הברכה, ורק כשמדברים על פריעה מביאים את נוסח הברכה? וי"ל דמצינו ברשב"א ובעוד הרבה ראשונים להקשות מה הטעם שאין מברכים על כמה מהמצוות כגון צדקה, כבוד אב ואם, תוכחה וכו'? ויש שתירצו שמברכים רק על מצווה שמקיימים ישראל בלבד, אבל מצוות הללו מקיימים גם העכו"ם. ולפי"ז י"ל שמילה מקיימים אף הערביים והגבעונים, וא"כ ראוי שעל כך לא תיתקן ברכה, ברם אחרי שאמרנו שיש דין פריעה שאת זה הערביים והגבעונים לא עושים א"כ זה נהיה דין רק ביהודי וע"ז הגמ' אומרת מאי מברך. מקרי דרדקי.

יב ג. וביום השמיני ימול בשר ערלתו. הגמ' דורשת וביום השמיני אפי" בשבת. הנה מצינו בזהר בפרשת לך לך שאליהו הנביא מגיע בכל ברית, ויש להקשות איך מגיע בשבת הא מצינו בעירובין מג. האומר הריני נזיר ביום שכן דוד בא אינו נזיר בשבתות משום שאליהו לא יכול לבוא בשבת כיוון שיש לו איסור תחומין, וא"כ קשה היאך הוא בא לברית בשבת? וי"ל דמצינו בשבת קלב. דלדעת ר"א עושים כל צרכי המילה בשבת ושרי גם מכשירי המילה, ואיתא בב"מ נט. דיצאה בת קול מהשמים ואמרה שהלכה כר"א בכל מקום, ואמנם בארץ לא קיבלוה לבת קול משום לא בשמים היא, אבל בשמים כך מחזיקים, והנה איתא בברכות ח. דאליהו הוא מלאך מהשמים. וא"כ לאליהו הדין הוא שצריך לשמוע הפסק מהשמים שמהני לעשות כל צרכי המילה, וא"כ אליהו שהוא מצרכי המילה כי המוהל לא יכול בלעדיו כנאמר אליהו מלאך הברית הנה שלך לפניך עמוד על ימיני וסמכני. לכן הותר לו לבוא מחוץ לתחום לצורך זאת כי הלכה כר"א. גני דפלפלי.

יב ו. כבש בן שנתו לעולה. הגמ' בערכין אומרת בן שנתו הכוונה כל השנה הראשונה ואחר גיל שנה פסול. והקשה ע"כ האבן עזרא מנלן הא אולי בן שנתו הכוונה משנה ואילך ואילו לפני שנה פסול ויותר משנה כשר? ותירץ ע"כ המהרי"ל דיסקין, דהנה מצינו שפחות משמונה ימים פסול משום מחוסר זמן, ואילו נאמר שכן שנתו הכוונה משנה ואילך בשביל מה צריך להגיע לדינא דמחוסר זמן תפ"ל דאינו בן שנתו, אלא קמ"ל שכן שנתו הכוונה עד סוף שנה ראשונה.

יב ו ח. ובמלאת ימי טהרה וגו' והקריבה לפני ה' וגו' זאת תורת היולדת וגו' ואם לא תמצא ידה. יש לעיין מדוע זאת תורת היולדת נכתב באמצע (בפסוק ז) עוד לפני שנגמר דינה (בפסוק ח) ואם לא תמצא ידה? והוא תימא גדולה עד למאוד. הנצי"ב בהעמק דבר בהוספות הרחב דבר אומר בזה ביאור נפלא ביותר. הנה איתא בכריתות פ"א מ"ד האישה שיש עליה ה' לידות וודאות מביאה קרבן אחד ואז אוכלת בזבחים והשאר עליה בחובה דכתיב זאת תורת היולדת לחייב על כל לידה ולידה. וממשיכה המשנה ומספרת מעשה שעמדו קינים בירושלים בדינר זהב, והיינו במחיר יקר מאוד, כי כל הנשים שמעו דין זה ורצו לקנות קינים אז המוכרים העלו את המחיר לדינר זהב סכום עצום, ולא יכלו הנשים לשלם על כל לידותיהן, אמר רבי שמעון בן גמליאל שאין השאר בחובה, ומיד ירדו מחירם של הקינים כי לא הוצרכו להביא הרבה וכבר לא היה לזה ביקוש גדול. ואומר רש"י שרשב"ג עשה זאת משום עת לעשות לה' כי אם לא היה אומר את זה הנשים לא היו מביאות אפי" קן אחד בגלל המחיר הגבוה, והיו מתחייבות בכריתות של אכילת קדשים וביאת מקדש, לכן אמר זאת בשביל שלא יכשלו בגרוע ויוכלו להביא לפחות אחד, ואף שביטל עי"ז הבאת קרבנות נוספים שאמנם לא מחסרים בכיפורים אך הם חובה. והנה אומר הנצי"ב שדברי רשב"ג הם כן כדין ולא כרש"י, דהנה הלימוד שאישה צריכה להביא על כל לידה ולידה הוא מזאת תורת היולדת, ודבר זה נכתב בשלהי פרשת העשירה, אבל עניינה שנכתב בפסוק ח ואם לא תמצא ידה לא צריכה להביא רק אחד על כל הלידות, ולכן כשנתייקרו וכולם נהיו עניים לגבי זה אמר רשב"ג שכעת נתבטל מהם החוב ורק כשיתעשרו יביאו. לפי"ז נמצא אם יש לה כסף אז יש הדין של זאת תורת היולדת והיינו שמביאה על כל לידה

ולידה, אך כשאין לה כסף והיינו ואם לא תמצא ידה לא נאמר הדין של זאת תורת היולדת ומביאה רק אחד. אין מתוק מזה.

יב ח. וכיפר עליה הכהן וטהרה. המתבונן יראה שבעניות כתיב וכיפר עליה הכהן. ואילו בעשירות פסוק קודם כתוב רק וכיפר עליה, ויש להבין השינוי? וי"ל דבעשירות מביאה כבש לעולה ותור או בן יונה לחטאת ואין ביד הכהן לשנות מכך מאומה. משא"כ בעניות שמביאה ב' תורים או ב' בני יונה אחד לחטאת אחד לעולה ביד הכהן לקבוע כל אחד למה הוא הולך, לכן כתב וכיפר עליה הכהן כי הכהן קובע את הכפרה. יד שאול

יג מה. והצרוע אשר בו הנגע וגו' וראשו יהיה פרוע. הנה כאן תרגם אונקלוס ורישיה יהי פריע, ולעיל י ו גבי אהרן ובניו על הפסוק ראשיכם אל תפרעו תרגם אונקלוס רישיכון לא תרבון פרוע. ויש לעיין אמאי כאן לא כתב יהי מרבי פרוע כמו שכתב אצל אהרון ובניו? וי"ל דמצינו במו"ק טו. לענין מנודין ומצורעין דר"א דריש מהמילה פרוע דצריכין לגדל השער ואסורין בתספורת, ולר"ע מותרין בתספורת, ופרוע הכוונה פרוע (מגולה) מתפילין. והנה אונקלוס הגר היה תלמיד של ר"א ולאחר פטירת ר"א הלך ללמוד אצל ר"ע ולכן כאן בענין מצורע לא רצה להכריע שזה הולך על פריעת הראש כי לא רצה להיכנס לפלוגת רבותיו לכן כתב רק פרוע שזה יכול להתפרש פרוע משערות ופרוע מתפילין, ואילו היה כותב לא תרבון אז זה אזיל רק על שערות, ונכנס בזה לפלוגת רבותיו וזה הוא לא רצה. רא"מ הורביץ עה"ת.

יג ב. אדם כי יהיה בעור בשרו שאת או ספחת או בהרת והיה בעור בשרו לנגע הצרעת והובא אל אהרן הכהן או אל אחד מבניו הכהנים. ארבע פעמים כתוב "אדם" במסורה: "אדם כי יהיה בעור בשרו", "אדם כי יקריב מכס קרבן, אדם כי ימות באוהל, אדם ובהמה תושיע ה'", ומבואר בגבורות שלמה, שבפסוקים אלו ישנו רמז למדרש הידוע בילקוט שמעוני, ששאלו לחכמה חוטא מה עונשו, אמרה להם "חטאים תרדף רעה", שאין תקנה לחוטא אלא על ידי יסורים, שאלו לנבואה, ואמרה להם "הנפש החוטאת תמות" שיש כפרה במחיר של מיתה, שאלו לתורה, ואמרה להם יביא קרבן אשם ויתכפר לו, ושאלו להקב"ה ואמר להם יעשה תשובה ויתכפר לו, ועל כך רומזים כל הפסוקים הללו, אדם כי יהיה בעור בשרו – כדברי החכמה שגוזרים יסורים על החוטא, אדם כי ימות באוהל – כדברי הנבואה שהחוטא צריך למות, אדם כי יקריב מכס קרבן – כדברי התורה שצריך להביא קרבן, ולדברי הקב"ה שיעשה תשובה ויתכפר רומז הפסוק אדם ובהמה תושיע ה', שמאחר והתשובה מכפרת על האדם בלא קרבן, אז גם לא צריך לשחוט את הבהמה, וממילא אדם והבהמה נושעים כאחד.

יג מה. וטמא טמא יקרא. הגמ' בשבת ז. אומרת וטמא טמא יקרא היינו שצריך שיודיע צערו לרבים כדי שיבקשו עליו רחמים. ורבים נתקשו מדוע צריך להודיע צערו לרבים יותר משאר החולאים שלא מצינו שצריך להודיע זאת לרבים? רבי יונתן איבשיץ מתרץ דהנה מצינו דיפה תפילת החולה מתפילת אחרים עליו. (רש"י בוירא לומד את זה מהפסוק וישמע אלוקים את קול הנער). והנה אמרו חז"ל שמצורע נקרא מוסגר מפני שמוסגר תפילתו לשמים, וכעין שמצינו בנחש שבגלל לשה"ר נענש ונתקלל ועפר תאכל כל ימי חייד, והיינו שלא יוכל לבקש מהקב"ה מאומה אלא שהקב"ה מביא לו לכל חייו מזונותיו כי עפר הוא מאכלו והוא לא חסר, לפיכך כאשר האדם חוטא בחטא הלשון שבעוון זה הוא נהיה מצורע ממילא הוא לא יכול להתפלל כי ננעלים בפניו שערי שמים ואין תפילתו מתקבלת, כזה אדם צריך להודיע צערו לרבים שיעתירו בעדו, ולכן רק במצורע נאמר דין זה.

יג מה. או בשתי או בערב לפשתים ולצמר. החזקוני כותב, שלגבי בגדים התורה תמיד מקדימה צמר לפשתים, כיוון שבגד צמר משעה שנגמרה מלאכתו הוא חפץ חשוב יותר מבגד פשתים, אבל בשתי וערב התורה הקדים פשתים לצמר, לפי שטווית הפשתים יותר חשובה מטווית הצמר, והעמק דבר מוסיף, שמכאן חז"ל למדו ששתי וערב מקבל טומאה לפני שתי וערב של צמר, כדתנן בנגעים (פרק יא) ששתי וערב של צמר מקבל טומאה משעה שישלה, והאונין של פשתן משיתלבנו. והוסיף על זה הגר"ח קניבסקי **זצוק"ל** בטעמא דקרא על פי דברי רבי יהודה במסכת שבת (כז:): שאגודות פשתן

מטמאין בנגעים מיד, ושל צמר דווקא משיטו, א"כ חוטי פשתן מקבלים טומאה לפני חוטי צמר, ולכן כאן בפסוק של שתי וערב בטומאת נגעים הקדימה התורה פשתים לצמר.

יג. נה. וראה הכהן והנה לא הפך הנגע את עינו טמא הוא. איתא בערכין (טז). שהצרת באה על צרות עין. וזו הרי מידת תלמידיו של בלעם הרשע שיש להם עין רעה, אבל תלמידיו של אברהם הרי יש להם עין טובה כדאיתא באבות. ולכן כתב הפסוק והנה לא הפך הנגע את עינו, שלא הפך עינו הרעה לעין טובה, ולכן טמא הוא. (דברי שאול)

שו"ת בהלכות לשון הרע מרבי חיים קניבסקי זצוק"ל:

נשאל מה הפתרון לכאבי גרון, והשיב ללמוד שתי הלכות מהספר חפץ חיים בהלכות שמירת הלשון.

בעניין מה שאמר חובת הלבבות שאדם שמדבר לשון הרע מעביר מזכויותיו ומקבל את עוונות מי שדיבר עליו, אמר שזה דווקא נאמר על מי שהוא בעל לשון הרע, ולא אדם שנכשל מדי פעם. ואם חוזרים בתשובה, וכן אם מבקש סליחה ממי שחטאו כנגדו, (אם זה לא מעליב), הזכויות חוזרות לבעליהן.

האם מותר להלשין על שכן שבנה בניה לא חוקית או על כל אדם אחר שעשה מעשה אסור שיש בו קנס או בית סוהר לעיריה או למשטרה? **תשובה:** אסור, (דאין כאן בארץ ישראל דינא דמלכותא דינא).

אם ראה אדם שעבר עבירת תנועה, האם מותר להעיד נגדו במשטרה? **תשובה:** מותר, (כיוון שגם בית דין היה מחוקק חוקים אלו, יש בזה משום דינא דמלכותא דינא, כמובן שיש צורך כל פעם בשאלה לחכם).

אם נעשה בכיתה בחידר איזה מעשה רע, האם ניתן להנהלת החידר לאלץ את הילדים היודעים לספר מי העושה? **תשובה:** לא, כי זה מחנך אותם ללשון הרע.

אם בחור רואה שאבא שלו מדבר לשון הרע האם הוא צריך למחות בו או שזה לא עסק שלו? **תשובה:** זה לא עסק שלו.

מעשה בתלמיד חכם שנכשל בדיבור לשון הרע על אחד האברכים, וכשבא לבקש מחילה, אותו אברך סירב למחול, כיוון שהחפץ חיים אומר שמי שמדבר לשון הרע כל הזכויות שלו עוברים לזה שסיפרו עליו, ורצה אותו אברך את הזכויות של התלמיד חכם, והשיב על זה הגר"ק זצוק"ל: אם ימחל לו יקיים מצוה גדולה יותר, ולכן כדאי שימחל לו.

הלכות לפרשת שבוע:

שינון וקיצור הלכות לשון הרע ע"פ החפץ חיים: המספר או המקבל לשה"ר ורכילות מצוי שיעבור על 17 לאווין שיש מהם שחייבים עליהם מיתה בידי שמים, או שמפסיד חלקו לעולם הבא. ומלבד זאת מצוי שיעבור ג"כ על 14 מצוות עשה. וכן ארבעה ארורים. **איסור לשה"ר** הוא על אמת וגם כשאומר בדרך צחוק, וגם כשאומר ברמז את שם המסופר, ואפי' אם לא ייגרם שום רע למדובר אסור, ואפי' כשמגנהו בדברים שאנשים לא נזהרים בזה, **וכשמסקר** הוא גם נחשב למוציא ש"ר והמתמיד בזה גדול עונו מנשוא,

ואסור לבעל לספר לאשתו ואישה לבעלה במקום שאין תועלת, ואפי' כשאביו או רבו הפצירו בו לספר וכן אפי' כשמאבד פרנסתו נאסר, **וכן אסור** לספר לשה"ר על משפחתו וכל קרוביו, וכן על הארץ אסור, וכן כשמגנה עצמו עם חבירו וכן כשכותב לשה"ר נאסר. וכל מה שהותר לספר לפני שלושה דבר שאינו גנאי גמור, זה דווקא מה שהיה מספר גם בפני אותו אדם באותה הצורה בדיוק. והשומע למה שנאמר בשלושה שיש שהתירו לספר הוא רק עם תנאים רבים שכמעט ולי"ש היתר זה לכן שומר נפשו ירחק מזה. **ובאסיפה** שהחליטו בה עניין מסויים על פלוני אסור לומר לפלוני דעתי הייתה לטובתך. **יש להיזהר** מללעוג לדרשן. **מי שמזלזל** בעבירה מסויימת ומפורסמת באופן

קבוע והוא צריך לספר עניין זה לתועלת יש מקום להתיר אך צריך לזה תנאים מסויימים. **לצורך** שידוך מותר לשאול את מכריו אך לא את שונאיו של אותו אדם, אך לא להאמין לתשובה אלא לחוש לכך. ואם מישהו דיבר לשה"ר על אדם אחר צריך לבקש מחילה ובלא"ה ל"מ תשובתו. **בין אם** אומר על אדם שאינו מקפיד בבי"א למקום ובין אם אומר שאינו מקפיד על באל"ח, ואף כשאומר עליו שאינו חכם גדול, או שאין לו מעלות, וכן שהוא חלש בטבעו וכדו' אם הוא לא לתועלת אסור לספר עניינים אלו, ואפי' על סחורת חבירו אין לדבר.

והמספר צריך לבקש מחילה ואילו השומע מהני תשובה ע"י שיוציא הדבר מליבו. וצריך להיזהר לא לקבל לשה"ר ולא להאמין לשה"ר כלל ורק באדם שהוחזק רשע וכן אפיקורסים מותר לקבל עליהם לשה"ר. וברבים מהמקרים גם מותר לדבר עליהם, כמובן כשמתכווין לתועלת. **אסור לבזות** ולדבר על מתים. **יזהר** לא לומר איני רוצה לדבר על פלוני שלא תדעו... **וכן אסור** להרבות בשבחו של אדם שמא יבואו לגנותו, **וכן יזהר** מלשבח אדם שנתן הלוואה וכדומה. **במקום שרואה** אדם שמזיק לאחר יש התר לספר אך יש בזה שבעה תנאים בח"ח. **רכילות** הוא שאומר כך אמר עליך פלוני ואפי' שאין בדברים האלו גנות הוא אסור וכנ"ל וכשנשאל ע"כ מותר לשנות מהאמת.

מאמרי מוסר וסיפורים מענייני הפרשה.

לשון הרע.

בפרשת תזריע וכן בפרשת מצורע מדברים על הנגעים שבאים על האדם. הם באים בעקבות לשון הרע שדיבר האדם על רעהו וכבר אמרו חז"ל בערכין המספר לשה"ר נגעים של צרעת באים עליו. ובגמ' בשבת איתא שהמדבר לשה"ר באה עליו אסכרה ובמהרש"א ביבמות כתב שתלמידי ר"ע שמתו בין פסח לעצרת הוא מפני שדיברו לשה"ר ומתו מיתה קשה עד למאוד. ומצינו עוד דברים נוראים שכתוב בחז"ל על מספרי לשה"ר כגון שהוא שקול כנגד ג' עבירות חמורות וראוי להשליכו לכלבים רח"ל. והחפץ חיים כותב שחטא הלשון הוא עיקר סיבת גלותינו, וכמו שמצינו בחז"ל כשמשא שאל להקב"ה מדוע הוא לא גואל את עם ישראל הוא נענה משום שיש בהם בעלי לשון הרע. ואומרים בשם הרב מבריסק שאדם עתיד ליתן את הדין ע"כ שלא היה חמור בעיני ענייני לשה"ר כמו אכילת דבר אחר. והנה התורה אומרת לנו שהמכה על לשון הרע זה צרעת, ונתקשו רבים הרי בדורנו שכ"כ הרבה מדברים לשה"ר לא מצינו כ"כ את הנגעים הבאים על אדם, ומדוע? מתרץ בספר הקנה שבדורנו הקב"ה החליף את הצרעת בעניות וזה רואים בשפע בדורנו. וכן מובא בזוהר שהמדבר לשה"ר נענש בעניות.

וידוע מה שכותב החובת הלבבות בשעה שאדם מדבר לשון הרע על חברו נוטלים ממנו את מצוותיו וזוקפים אותם לזכות האדם שעליו דיבר, ואילו את חטאיו של האדם שעליו דיבר מעבירים לבעל הלשון הרע, ולכן שומר פיו ולשונו שומר מצרות נפשו. ורבי צבי מאיר זילברברג הביא סיפור על אדם שנפטר צעיר והתגלה לאימו הבוכיה ואמר לה שכל האסונות של הדור הוא מחטא הלשון. וידוע מה אמר אותו רוכל לרבי ינאי מי האיש החפץ חיים מי שנוצר לשונו. אדם צריך לחשוב על כל יהודי כאילו הוא אבא שלו או ילד שלו, וכמו שעל אביו ובנו אדם לא מעוניין לדבר ולעשות רע כך על כל יהודי. ובכוח מספר מילים שאדם אומר הוא יכול לרצוח אנשים. ומשפחות רבות נהרסו בגלל משפטים בלתי אחראים ודיבורי לשה"ר שגורמים לנזקים בלתי הפיכים לפעמים למשפחה שלימה שלא חטאה, ומישהו זרק איזה פגם וכל הבית מלא בילדים שעדיין לא נישאו ומורידים דמעות כמים על לא עוול בכפם, רק משום אדם לא אחראי שאמר איזו מילה וצחוק לא זהיר.

וז"ל החפץ חיים בשמירת הלשון שער הזכירה פרק ה' : כמה גדול עונשו של בעל לשון הרע, שמביא על עצמו נגעים ע"י דבורו, ונעשה ע"י מצורע מוחלט, כמ"ש בערכין (דף ט"ו ע"ב) כל המספר לשון הרע נגעים באין עליו, שנאמר מלשני בסתר רעהו אותו אצמית וכו' [פ"י אצמית הוא מלשון החלטת הנגע כמו שיליף שם בגמרא], אמר ריש

לקיש זאת תהיה תורת המצורע, תורת המוציא שם רע. ואמרינן התם, מה נשתנה מצורע שאמרה תורה בדד ישב, הוא הבדיל בין איש לאשתו בין איש לרעהו, לפיכך אמרה תורה בדד יהיה מושבו. **עובדות מגדולי ישראל על גודל זהירותם מאיסור לשון הרע.** סיפר רבי ראובן קרלנשטיין פעם יצא הגאון מוילנא לאחד מנדודיו בגלות. הוא נסע עם בעל עגלה, ובאמצע הדרך נטה בעל העגלה מן הדרך ונכנס בטעות לתוך שדה. ראה בעל השדה את העגלה בתוך שדהו ופנה בטרוניא אל הגר"א [ואף הכה אותו]. הגר"א עצמו, כמובן, לא היה אשם בכך, ובאופן טבעי היה אמור לפטור את עצמו ולומר: זה לא אני. אולם הוא חשב בלבו שאם יאמר כן, הרי בכך לא רק שמסיר מעליו את האשמה, אלא בד בבד מטיל אותה על כתפיו של בעל העגלה. דבר זה הרי הוא בבחינת לשון הרע ופגיעה בזולת, משום כך עצר הגר"א בדיבורו ושתק. כששב לביתו אמר הגר"א: חסד ה' ששתקתי ולא אמרתי 'זה לא אני' אילו הייתי אומר כן, לא היו מועילות כל הזכויות של לימוד התורה וקיום המצוות שלי, להצילני מעוון זה של לשון הרע!

כשנסע האדמו"ר רבי אהרן מקרלין אל רבו המגיד ממזריטש, ישבו בעגלה כמה יהודים פשוטים, והללו החלו לשוחח אודות יהודי העיר, מצאו בהם חסרונות, דשו במעשיהם הפרטיים, ועברו על איסורי לשון הרע ורכילות. שמע זאת הרבי, והבין שאם יוכיח אותם לא יקבלו את דבריו, ולכן התחכם והחל לשוחח עמם בענייני סוסים, בהם היו בקיאים. התארכה השיחה, והנוכחים הראו את כוחם בהלכות סוסים, וכך נמשכו הדיבורים עד שהגיעו לעיר מזריטש. בהגיעם לשם, באו חסידים רבים לקבל את פניו של רבי אהרן, והנוסעים התפלאו לשמוע כי מדובר בצדיק מפורסם, ותמהו: רבי, מדוע דיברת איתנו כל הדרך על סוסים? השיב רבי אהרן: ראיתי כיצד אתם הורגים בני אדם בדיבורים, ואמרתי לעצמי, עדיף שתהרגו סוסים מאשר תרכלו על אנשים (שבת טיש). **לבית הלוי** מבריסק היה קופסת הטבק שעליו היו חרוטות האותיות **ש' פ' ו' ש' מ' נ'**, ותמיד כשדיבר עם אנשים היה מסתכל ומביט על קופסה זו. פעם שאלו אותו איזה שמות ויחודים מכוון בראשי תיבות אלו? נענה ואמר להם, שאין כאן שום כוונות טמירות בשמות הקודש, אלא הוא מזכיר לעצמו את לשון הכתוב שומר פיו ולשונו שומר מצרות נפשו, וברצונו להזכיר לעצמו תמיד שלא להיכשל בדברים אסורים כגון לשון הרע ואונאת דברים וכיוצא בו, על כן עשה לעצמו כך למשמרת ולמזכרת

סיפר רבי אריה לוי בשיחה מוסרית שנשא בפני תלמידיו בישיבתו קול אריה, פעם אחת בעת שישב ולמד בבית הכנסת שבעיר מולדתו שברוסיה, נכנס לפתע לבית הכנסת החפץ חיים שהסתובב אז רבות לצורך מכירת ספריו בעיירות שברחבי רוסיה. והנה בבית כנסת זה, לוח השויתי שעל עמוד החזן היה מונח בצמוד לנרות שדלקו, ולא היתה זכוכית שהבדילה בין הנרות ללוח הנ"ל (שהיה כתוב על גבי קלף). וכידוע אסרו הפוסקים דבר זה, כי על ידי כן נמחקים השמות הקי' ובא לידי בזיון (יעו"ב במ"ב סי' א' סק"ד שכתב דיש למחות ביד העושין כן). כשהחפץ חיים הבחין בזאת, שאל שם את אחד האנשים שהיו בבית הכנסת לפשר הדבר, מדוע אין זכוכית על לוח הקלף? הלה הראה תיכף באצבעו על איש מסוים שם, ואמר לחפץ חיים: הנה, זה הגבאי כאן של בית הכנסת, והוא אינו רוצה לשים זכוכית. רבי אריה לוי אמר, שאך יצא הדבר מפיו של אותו איש, נתן החפץ חיים זעקה בחרדה עצומה - "לשון הרע!!" ותיכף ברח מן המקום. הייתי בטוח לקול זעקתו והזדעזעותו שמדובר באיזה נחש שהכישו, סיפר רבי אריה, ומתמונת מראה זה נכנס בי פחד של ממש מלדבר ולשמוע מילה של לשון הרע עד עצם היום הזה, וזה השפיע עלי יותר מכל ספרי המוסר, סיים רבי אריה לוי את דבריו.

פעם אחת נסע החפץ חיים עם עוד אדם גדול לכמה ימים, בשליחות ציבורית, והגיעו לעיר אחת ונעצרו לנוח בה. מצאו אכסניה אצל אשה אחת, שהיתה שומרת תורה ומצוות, ושאפשר לאכול אצלה לפי הכשרות הראויה לחפץ חיים. הביאה להם לאכול ולשתות, ולאחר גמר הסעודה שאלה אותם, האם הסעודה היתה ערבה לחיכם. השיב החפץ חיים מיד, שהיה טעים מאד, אבל הרב השני אמר לה, שאכן היה טעים, אבל היה חסר מעט מלח. ויהי אך יצאה האשה מעל פניהם, תפס החפץ חיים ראשו בידו

וזעק, שכל ימי חייו לא שמע לשון הרע ולא קיבל לשון הרע, וכעת נכשלתי ושמעתי וקיבלתי לשון הרע. מתחרט אני שנסעתי עמכם, ומסתמא אין זה שליחת מצוה כלל, אם נכשלתי על ידה. שאל אותו גדול, איזה לשון הרע סיפר בזה שאמר שחסר מלח? השיבו החפץ חיים, תתבונן ותשים לב, שבעלת הבית לא בישלה המאכלים בעצמה, אלא יש לה עוזרת במטבח, ויתכן שהיא אשה אלמנה, וכאשר שמעה בעלת הבית שהיה חסר מלח מיד שאלה אותה מדוע לא נתנה מלח בתוך התבשיל, והאלמנה תגיד שכן נתנה מלח בתבשיל, ותתחיל מריבה ביניהן עד שתצעק בעלת הבית שהיא משקרת, שאם הרבנים אומרים שלא נתנה מלח בתבשיל בוודאי זה נכון, והעוזרת תישאר בטענתה שהיא שמה מלח בתבשיל, ואז תאמר בעלת הבית: הרי טענתך אם כן שהרבנים משקרים, ועוזרת כזאת שאומרת שהרבנים משקרים איני רוצה להחזיק בביתי! אותו גדול חשב שכל זה פנטזיה, ואמר לחפץ חיים שהוא מגזים. השיבו החפץ חיים בוא ונסור אל המטבח לראות, ואכן ראו את שתיהן כועסות, והעוזרת אכן היתה אלמנה ומנגבת את דמעותיה. והתברר שכך היה, כפי מה שראה החפץ חיים בעיני רוחו. וכשראה הגדול השני כל זה, מיד עשה שלום ביניהן עד שנתפשו.

סיפר הרב משה ויא, שסיפר לו תלמיד חכם גדול אחד, שלמד בישיבתו של החפץ חיים בראדין, על דבר שאירע עמו פעם בעת שנכנס לביתו של החפץ חיים. הייתי מגיע לביתו פעמים רבות, סיפר הת"ח, והמקרה שאני מדבר עליו היה בעת שהחפץ חיים היה בגיל 83 לערך. למרות החולשה שפקדתהו באותו יום, היה אז החפץ חיים בעת רצון מיוחדת במינה, והדבר ניכר עליו. מחמת החולשה שכב החפץ חיים במיטתו, ולפתע הוא מורה לי להתקרב אליו, ומבקש ש... אפתח את פיו. הייתי נרעש ונפחד, ולא רק שלא הבינותי כלל מה החפץ חיים רוצה להשיג בכך, אלא שגם לא ידעתי כיצד אעז לציית להוראה שכזו, לפתוח את פיו של החפץ חיים?!... אבל לא עזר לי מאומה. החפץ חיים הורה לי בשנית לפתוח את פיו. בלית ברירה ובחוסר־אונים מוחלט התקרבותי אליו, ופתחתי את פיו הקדוש. לפניי נגלו שתי שורות שיניים כשלג, מסודרות ומתוקנות כדבעי, משל היה זה ילד קטן שעוד לא הספיק לפגום את השיניים שקיבל מהקב"ה. בעוד אני נתון בסערת חושים שאי אפשר לתאר, פונה אלי החפץ חיים ומבקש דבר נוסף. תספור נא כמה שיניים יש בפי! ואני חשבתי להתעלף... כדי למנות את מספר השיניים, צריך כבר להיכנס עמוק אל תוך פיו המסולא בקדושה, כיצד אוכל לעשות זאת?! אבל גם הפעם לא איפשר לי החפץ חיים לחשוב הרבה, והאיץ בי לספור את שיניו. ואכן החילותי במשימה הקשה, ובסיומה הגעתי למספר 32, בדיוק כמספר השיניים שברא הקב"ה באדם. שן אחת לא חסרה ולא נפגמה!!! כל השיניים היו בריאות וחזקות כביום נתינתן!!! למותר לציין שבגיל מבוגר שכזה שבו היה החפץ חיים באותה תקופה, אין הרבה קשישים שזוכים למתנה שכזו. לאחר שעשיתי את שביקש, לקח החפץ חיים את ידי, ואמר בחיוך, בחיוך כזה שאי אפשר לשכוח לעולמים: **אני שמרתי על הפה שהקב"ה נתן לי, והקב"ה שמר על הפה שלי...** (עלינו לשבח).

סיפר רבי ראובן קרלנשטיין: אחד התלמידים בישיבת סלבודקא ניגש לראש הישיבה רבי אייזיק שר, שהיה מחנך דגול, צדיק גדול, חכימא דיהודאי, ושאל אותו: יש לי בעיה גדולה! יש לי תאוה בלתי נשלטת לספר לשון הרע! בפרט סיפורים כאלו שאף אחד לא יודע. הרי זה כל כך מתוק, והתאוה הזאת בוערת בי כמו אש. האם הרביה יכול לתת לי עצה איך להתגבר על זה ולא להיכשל? נענה ראש הישיבה ואמר לו: אביך היה אצלי לפני שבועיים והתעניין עליך. הוא עשה לי רושם נהדר. ממש מענטש. רציתי לשאול אותך, האם גם עליו, על אבא שלך, יש לך תאוה לדבר לשון הרע? לא, השיב התלמיד. על אבא שלי אין לי תאוה לדבר לשון הרע. והאם אתה מרגיש שאתה עומד בפני ניסיון כשאתה לא מדבר עליו? האם אתה מרגיש שאתה 'מתגבר' על תאוה כשאתה נוצר את פיך ביחס אליו? לא. ביחס לאבא שלי אין לי כל תאוה לדבר. זה אפילו לא ניסיון בעבורי. מדוע? האם לאבא שלך אין חסרונות? אין אדם ללא חסרונות. גם לאבא שלי יש חסרונות, ובכל זאת אין לי כל תאוה לדבר עליו. ולא זו בלבד, אלא אם אשמע מישהו שידבר עליו לשון הרע, לא יתן לי הדבר מנוחה, ולא אוכל לישון כל הלילה. תנסה להסביר לי מדוע. במה הוא שונה מכל אדם אחר? על אבא שלי לא

רוצה לדבר, אני אוהב אותו. וכשלא רוצים לדבר לא מדברים. אם כך, אתה בעצמך נתת עצה נפלאה איך להתגבר על התאוה ולא לדבר לשון הרע על הזולת. תאהב אותו! אם תאהב אותו לא תרצה לדבר עליו, וכשלא רוצים לדבר - לא מדברים (יחי ראובן). וכן מסופר על רבי נתן צבי פינקל שפעם הוזמן לכינוס בענייני איסור לשון הרע. כשהגיע תורו לדבר, היה חלש מאד ולא יכול היה לומר יותר משלוש מילים בהטעמה: ואהבת לרעך כמוך. יותר לא יכול היה לומר. ובמילים אלו היה כלול הכל - כי כאשר יש ואהבת לרעך כמוך לא מדברים לשון הרע. וכעין זה גם מסופר על רבי הירש פאלי, שאלמנה אחת שאלה אותו, איך לחנך את ילדיה שלא ידברו לשון הרע? והשיב לה: תחנכי אותם שיאהבו אחד את השני!

על זהירותו המופלגת של רבי אברהם גניחובסקי מאיסור לשון הרע, סיפר תלמידו ומקורבו רבי מרדכי קרימלובסקי. לפני מספר שנים נכנס לגביר בטורנטו בשליחותו של הגר"א גניחובסקי להתרימו למען המרכז הארצי לטהרת המשפחה. אמר לו הגביר שהוא אינו רוצה לתת כלום כיון שמחמת הגר"א גניחובסקי נגרמו לו הפסדים עצומים, ואמנם כבר מחל לו על מה שהפסיד מחמתו, אך הוא מרגיש שבזה כבר נתן לו מספיק. ושאלו ר' מרדכי למה כוונתכם? וענה הגביר שלפני זמן קצר בא אליו אדם אחד וביקש ממנו הלוואה גדולה [סך שלוש מאות אלף דולר], ובידו מכתב שהגר"א גניחובסקי חתום עליו כערב בשבילו שאם לא ישלם הוא יחזיר לו את הכסף. לבסוף אותו האיש לא החזיר לי כלום מהחוב, ומשום כבודו של הגר"א גניחובסקי לא רציתי לבקש ממנו ומחלתי לו אף שהיה ערב. אבל לתת יותר אינני מעוניין. ואכן יצא ממנו הרב קרימלובסקי בידים ריקות. המשיך הרב קרימלובסקי וסיפר: כשהגעתי לארץ סיפרתי לרבי אברהם מכל מה שהתרחש, ורבי אברהם שתק ולא ענה כלום. לאחר זמן כשרבי אברהם ביקש ממני איזה טובה, ניסיתי לנצל את ההזדמנות ואמרתי שאני חפץ מאד שיספר לי מה היה בסיפור של הערבות מטורנטו, כשהוספתי להציע שאני אדאג לגבירים המעריצים את הרב שישלמו את הערבות שהיה חתום עליה. או אז גילה לי רבי אברהם את מצפוני, שבאמת הוא לא חתם שום ערבות, וכנראה זה היה זיוף, אבל כיון שהגביר בלאו הכי מחל על הכסף, מה תועלת יש בדבר לומר לו זאת, הרי בזה שאומר לו שהחתימה מזויפת זה לשון הרע על אותו זייפן ללא שום תועלת. ושאלתי את רבי אברהם, הרי יש חשש שאותו אדם זייף שוב, וענה לי רבי אברהם: אני חושב שאני יודע מי זה. והבנתי ממנו שהוא כבר ידאג לדבר אתו ישירות ואולי כבר דיבר אתו ויעמיד אותו על מקומו שלא ישנה שוב על מעשים נבזים שכאלו. המשכתי בכל זאת ללחוץ על רבי אברהם שיספר לי, כיון שעל ידי זה שאומר לגביר את האמת הוא יחזור ויתרום, ואולי אף יגביר את תרומתו בראותו את גודל צדקותו של הרב, ואמר לי רבי אברהם, אתה יודע מה, הרי אתה קרוב לרב שטינמן תשאל אותו גם כן מה דעתו בענין. והרב שטינמן לאחר שהרהר בדבר ענה, שאינו רואה שום היתר לדבר לשון הרע בשביל לקבל תרומה (אגן הסהר).

מעשה בבחור שסיפר שנכנס אל האדמו"ר מגור **בעל ה"פני מנחם"** לתנות בשברון לב את מצבו הרפואי הקשה של אביו. שזה שבועות אחדים שאביו סובל יסורים נוראים והבדיקות הרפואיות גילו מחלה קשה ומרה. והוחלט על ידי הרופאים כי עליו לטוס לחוץ לארץ לעבור טיפולים מיוחדים והמצב בבית היה קשה עד למאוד. שאלו הפני מנחם: "מה מדברים אצלכם בשולחן שבת?" והבחור נכלם מלהשיב. המשיך הרבי לשאול: "האם לפעמים מדברים אצלכם על אנשים אחרים?" והבחור נענע בראשו לאות הן. הרבי המשיך ושאל: "והאם לפעמים נכשלים אתם לנתח אותם בדיבורכם כאילו היו על שולחן-ניתוחים?" והבחור נענע בראשו בתנועה המבטאת כי אכן כן הוא המצב המביש בביתו. הושיט לו הרבי את ידו, והשמיע באוזניו כדברים הללו: "הכלל אומר: מי שמדבר טוב - מביא על עצמו שפע של טוב ומיטב מן השמים. והמדבר בגנותם של אחרים - עלול לגרום לצרות צרורות... תאמר לאביך, מי שלא מדבר רע על אנשים לא יאונה לו כל רע...". בהגיעו הביתה סיפר לאביו את כל המעשה, ואכן המשפחה כולה קיבלה על עצמה להתחזק בענין. אביו טס לחוץ לארץ כעצת הרופאים, ובניסי ניסים חזר מהטיפול בריא ושלם. לאחר שהחלים האבא לחלוטין וחזרו כוחותיו למותניו, הלכו אל הרבי מגור תוך שהבחור מציג בפני הרבי את אביו, ומתוך

הבעת תודה על ברכתו החמה ועל הישועה הפלאית. הרבי הגיב באזהרה רבת משמעות: את הקבלה צריכים להמשיך ולשמור. ומאז ואילך כל האוירה בבית השתנה פלאי פלאים. דברי הרבי "מי שלא מדבר רע על אנשים לא יאונה לו כל רע" הפכו והיו אצלנו לסיסמת חיים תרתי משמע.

ידיעות חשובות וכן דברים מגדולי ישראל. ערוך בדרך של שו"ת

שאלה: איזה דבר יכול לעודד את האדם לעמול בתורה, או להתגבר על היצר במקום שחלש בו? **תשובה:** פעם אחת רבי חיים קניבסקי סבל מעייפות וחולשה ולמרות זאת הוא קם בלא כח לכל לימודיו וסדריו, והנה פעם בעת שקם הוא היה עייף במיוחד הוא קרא לנאמן ביתו רבי ישעיה אפשטיין וביקש ממנו דף ועט, ואז הוא לקח את הדף וכתב בגדול **'עד מתי עצל תשכב מתי תקום משנתך'** והעמיד את זה מולו, וד"ז נסך בו כוחות. גם אנו צריכים לתבוע מעצמנו אם אנו למשל חלשים בשמירה על הפה נכתוב בכתב גדול את עניין זה שיהיה לנגד ענינו, ואם אנו חלשים ומפטטים באמצע הסדר, נשים מולינו דף גדול שעליו כתוב בחומרת המדבר בשעת הלימוד.

שאלה: בפרשתנו ביום השמיני ימול בשר ערלתו, ידוע שבזמן שהתינוק בוכה מיסורי המילה עולים כל התפילות בלי מניעות והוא עת רצון לקבלת התפילות. יש לשאול האם מותר להתפלל בשעת הבכי גם כשחל בשבת שבעיקרו הוא אסור בתפילות? **תשובה:** רבי חיים קניבסקי היה אומר שכיוון שהוא זמן מיוחד לקבלת תפילות מותר לנצל זאת אף בשבת. ויש להוסיף שהסנדק כדאי שיכווין ג' דברים בשעת הסנדקאות. א. שהתינוק יהיה צדיק. ב. שישמור בריתו. ג. שתתווסף בו נשמה קדושה. ויש שמוסיפים שיהיו לו אריכות ימים ושנים. רבי חיים קניבסקי בשם החיד"א.

שאלה: על איזה דבר מצוי באים נגעים על האדם מלבד לשה"ר שהרחבנו עליו בסיפורים? **תשובה:** הגמ' בערכין אומרת שנגעים באים על צרות העין. הח"ח מביא באהבת חסד שיש אנשים שלא עושים גמ"ח עם חפציהם לאנשים אחרים משום שהם צרי עין, וכן לא מסוגלים לראות הצלחה לשני וכן לא מסוגלים לפרגן לשני וכדו'. וכשהאדם צר עין ולא מפרגן לשני אז הקב"ה גם לא מפרגן לו לצרכיו, והוא לא מצליח ומתעלה בכל מה שרוצה. לכן אדם הרוצה להוריד לעצמו את השפע ממעל צריך להשתדל לעשות מעשים שהם ההיפוך מצרות עין, תמיד לפרגן ולומר מילים טובות על כולם, וגם כשקשה לתת ולפרגן משלו לשני, ואז עי"כ הוא יקבל ג"כ משמים שפע ברכות ממעל והקב"ה יתן לו בעין רחבה.

שאלה: מדוע נסמכה פרשת תזריע שרובה עניני נגעים לפרשת שמיני שבה כתוב דיני מאכלות האסורות? **תשובה:** כיוון שהנגעים באים על לשון הרע, ובעוד שרוב רובם של בני אדם נוהרים מאוד מאכילת מאכלות אסורות, ובודקים כל מאכל בשביל לא להיכשל באכילת תולעים, אבל לא נוהרים מספיק בכבוד השני, ולפעמים גם לועסים את השני בפיהם ובלשונם ובולעים אותם חי, לכן באה התורה והסמיכה הפרשיות, ללמד אותנו שכמו שצריך להיזהר מאכילת מאכלות אסורות כן צריך להיזהר מלדבר לשון הרע ולזלזל בדיבורים בכבוד השני. **ומעשה** שהכריזו על שבת חיזוק בכשרות בכל בתי כנסיות, והגיע תלמיד חכם אחד לדרוש בבית הכנסת לדרמן, וכאשר סיים את הדרשה, אמר לו ר"ח קניבסקי זצוק"ל יישר כח, שאל הדרשן בבדיחותא את ר' חיים, האם היישר כח על זה שסיימתי לדבר, השיב לו ר' חיים, יישר כח על זה שדיברת רק בחיזוק הכשרות, ולא דיברת סרה בכשרויות אחרות.

שאלה: מהיכן נלמד עד כמה חמור איסור לשון הרע? **תשובה:** רבי ראובן קרלנשטיין אמר, שבבית חולים, לחולה שיש הכי הרבה מכשירים מחוברים, והא זקוק להרבה אנשי רפואה, סימן שהמצב שלו מאוד קשה, מכאן נלמד לאיסור לשון הרע, שבכדי להיטהר מנגע הצרעת, הוא צריך להביא גם שתי ציפורים חיות טהורות, וגם עץ ארז, ואזוב, ושני תולעת, וגילוח, שני כבשים וכבשה אחת לאשם, לעולה, ולחטאת, שלושה עשרונים סולת, ולוג שמן, ודם ושמן על הבוהן ועל האוזן, בזה רואים כמה קשה הוא עוון לשון הרע שבגיניו מגיע נגע הצרעת,

שאלה: רש"י כותב שהקב"ה מביא צרעת בעולם בשביל שישברו את הבתים וימצאו את המטמוניות שהאמוריים החביאו בקירות. נשאלת השאלה למה עשה הקב"ה שימצאו את המטמוניות בכזאת דרך משונה של נגעים ושבירת הבתים? **תשובה:** שאלה זו שאל רבי שלמה מבאבוב והוא תירץ ע"כ שהקב"ה רוצה לגלות לנו סוד נפלא שיש הרבה פעמים דברים הבאים לאדם שנראים שזה מאוד רע לו, ואז מתברר שמתוך הרע צומח טוב, וזה רואים בנגעים שנהיה כ"כ רע לאדם גם נגע, גם התבודדות מחוץ למחנה, גם הרס לבית, והוא כבר בפחד מי יודע מה עוד הולך להגיע. ואז לפתע נמצא המטמון בתוך הקיר והוא מבין שמתוך הרע צומח הטוב. אומר החוזה מלובלין אדם שמרוצה מהנהגת ה' ובוטח בו שהכל לטובה הוא זוכה לראות במהירות רבה את האור הצומח מתוך החושך, רק צריך להפנים עניין זה שהקב"ה רוצה רק בטובתו ואז הוא יראה את השמש הזורחת לו מתוך כל זה והנגע נהפך לעונג.

שאלה: מתי אדם נענש כשלא דיבר? **תשובה:** מצאנו בזוהר מצורע דף מו שכתב כשהיה יכול להוכיח ולא הוכיח נענש ע"כ, עוד כתב שכשאדם יכול לומר מילה טובה לחברו, לאשתו או לילדו והוא לא אומר הוא נענש ע"ז.

שאלה: מי שמאוד קשה לו הנקיונות וההכנות לפסח, מה יעודד אותו להמשיך? **תשובה:** מובא בשערי תשובה סימן רנ סק"ב בשם האר"י שהזיעה שאדם מזיע מההתאמצות לשבת זה כמו דמעות ומוחק לו את העוונות. ואותו הדבר כתוב על ההכנות לפסח.

שאלה: מגיע ובא ערב פסח וכל הלחץ מסביב שגורם לאדם לאכול הרבה אכילות רגשיות שמזיקות לגוף, מה יעשה בשביל להימנע מכך? **תשובה:** יש הרבה אנשים שבזמן לחץ, ההנאה שלהם היא לאכול בלי גבול, ואין זמן מתאים לזה מערב פסח הלחץ מהנקיונות ושאריות המשלוחי מנות המפתים. לכן ראוי לכל מי שחפץ חיים ארוכים ובריאים להוציא את עודפי הממתקים מהבית (אפשר להעביר למטבח של הכולל, ששם סיכוי רב יותר שייאכל במשורה), וכן להקפיד כל יום על ארוחות מזינות, ואם חפץ לנשנש תוך כדי, יכין ירקות חתוכים לפרוסות יפה וסוגי ירקות ירוקים, ודברים אלו רק יוסיפו לו שנות חיים.

שאלה: אחד מכללי הרמב"ם בהנהגת הבית הוא שיהיה דיבורו עמה בנחת. מתי יש להקפיד בזה? **תשובה:** ביתר שאת הדברים נאמרים על ערב שבת ושבת שיזהרו מלהרים את הקול זע"ז, ומובא בכף החיים סימן כז אות לה שבת שיש בו מחלוקת בערב שבת או בליל שבת יהיה להם מקרה רע באותו שבוע ולא ייצאו נקיים מזה רח"ל. וכע"ז כתב החת"ס כיוון שע"י השבת מתברכים ששת ימי המעשה ובשביל להחזיק את הברכה צריך כלי, ולא מצא הקב"ה כלי מחזיק ברכה אלא השלום, וא"כ ברגע שיש ריב בבית בשבת מקולקלים כל ששת ימי המעשה. ויש להוסיף שכעת ערבי פסחים מתחילים הנקיונות בבית, אם ראש הבית יחזור לבית כל יום, יתעניין ברוגע מה התקדם ויפרגן ע"כ מכל ליבו, מובטח לו שהדבר יעורר את בני הבית להמשיך ביתר שאת הלאה בשמחה ובסיפוק. ובוודאי שיזהר לא להעיר על מה שבגלל הנקיונות אין סדר וכדו'.

שאלה: ממה צריך להיזהר מאוד בערבי פסחים? **תשובה:** לא להיות גנב, והיינו לא להיכנס לחובות שאינו יודע מהיכן יחזיר אותם. ורוב החובות נובעים מזה שאנשים חיים בלי חשבון וכל מה שרואים אצל השני מוכרח להיות אצלם. וגדולי ישראל אמרו שד"ץ הוא צרה גדולה בדורנו, ובפרט בערבי פסחים יש שעושים קניות בלי חשבון ובלי מחשבה ונכנסים לחובות שמתגלגלים עם זה כל החיים. ולכן החכם עיניו בראשו וינהג בחכמה ויוציא רק מה שיש לו ויכול, ובלא"ה יצטמצם, ועדיף הקושי הזה, מאשר הקושי החמור של גלגול החובות, עד מצב של חוסר יכולת להחזיר, ר"ל.

שאלה: הצעה בנושא השטייגן בבין הזמנים, כדי שישאר ביציאתו ככניסתו? **תשובה:** י"ל שבכדי להצליח בחיים, צריך יעדים ופרוייקטים, שזה נותן לאדם את הסיפוק והמרץ וההנאה והכח להתקדם, וכדאי לאדם שיקח על עצמו ללמוד ולשנן איזה פרק במשך הביה"ז ויזכה גם ללמוד וגם לדעת, גם לבלכתך בדרך, וגם לזמן קיץ נפלא. רבי גרשון אדלשטיין מביא תמיד שמי שרוצה לא לאבד את כל העליה של משך

הזמן, יקבע בבין הזמנים כל יום ללמוד מוסר, ועי"ז מובטח לו המשך העליה גם בביהז"מ, וכדאי ספר מוסר שמושך אותו ומתחבר אליו, והשפעת המוסר היא חזקה מאוד בהשפעתה על הנפש, ויש להוסיף מה שאמרו כל גדו"י שסיפורי צדיקים הוא ספר מוסר לא פחות טוב משאר הספרים.

שאלה: בחור שחוזר לבין הזמנים הביתה, מה יעשו ההורים בשביל להנעים לו את השהות בבית, כדי שיאגור כוחות לזמן הבא וירגיש שהבית הוא משענת וחממה בשבילו, ולא יסתובב בהרגשה שהשהות בבית היא סיר לחץ עבורו? **תשובה:** שמענו לא אחת על בחורים נורמליים לחלוטין שמשוועים למנוחה וחופש בלי לחץ של סדר יום, הם רוצים לישון ולישון כמה שבא להם, ולצערנו, גם לקום מתי שבא להם, ואפילו שלפעמים זה גובל באיבוד מ"ע דאורייתא כקר"ש בזמנה, וההורים מסכנים רוצים לראות את הנחת והם לא רואים, מה עושים? - דבר ראשון להיזהר לא להכניס את הבחור ללחץ ולא להכביד בדרישות, אחרת הוא יפתח מרד וכלום לא יועיל. מה שכן יעשו, זה לתכנן עמו את הדברים החשובים, כמו שיקום לכה"פ לזמן קר"ש שהוא דאורייתא, וינהל איזשהו סדר יום, וברגע שיראה שבאים לקראתו ומוותרים לו על רוב הדברים, הוא בוודאי ישתדל לכה"פ בדברים שבאמת חשובים לנו להתאמץ, והכל יהיה בדרכי נועם. ובעזרת ה' בתחילת הזמן ירגיש רעננות וחשק להתחיל ברגל ימין.

שאלה: כידוע, הרבה מגדולי ישראל היו מקפידים לעשות הליכה יומית, מה המעלה בהליכה? **תשובה:** הליכה היא פעילות גופנית מאוד טובה, ומחדדת את המוח ומועילה לנפש יותר מאשר תרופות, ובוודאי היא מועילה מאוד לבריאות הגוף וד"ז מומלץ לעשות כמה שיותר פעמים בשבוע כל פעם לפחות כחצי שעה, ויש לעשות הליכה נכונה והיינו לשנות את הקצב, בתחילה יילך רגיל ויעלה בהדרגתיות למהירות יותר וכשיתעייף יחזור להאט וחוזר חלילה. (חיים בריאים כהלכה).

שאלה: אחרי הסעודה האבא אמר לילד (בתחילת דרכו לפני גיל עשר) לברך ברכת המזון, הילד פתח סידור ותוך פחות מדקה הילד אמר בירכתי. מה לעשות? **תשובה:** אסור לבקר את הילד על זה, וביקורת ע"ז עלולה להרחיק את הילד מקיום המצוות, כיוון שבגיל קטן נפש הילד רכה ורגישה היא עד מאוד, וכל הערה או תוכחה מתפרשים אצלו כקפדנות וכעס הרומסים אצלו כל זיק של רצון לקיים מצוות.

רעיונות לקראת נקיונות הפסח

יש להימנע מלקרוא מדור זה בשבת: יש כאלו שאוהבים לרגל חג הפסח להבריק ולצחצח את כל הבית ולא להשאיר פלורסנט אחד לא מצוחצח, אך יש כאלו שאין להם כח או זמן לזה והם מעוניינים לדעת מה חובה ומוטל עליהם לנקות. התשובה היא: להרב דינר מבני ברק יש שיעור אחד על נקיון הבית לפסח הלכה למעשה מה בדיוק צריך לנקות ומה לא, לשמיעת השיעור. 079-9100111.

רעיונות שנשלחו לי: א. ציפה לשמיכה וסדין של אותו סט המצעים נוטים להסתובב באזורים שונים של הארון ולגרום לבלגן. כדי לשמור על סדר ולהקל על מציאתו של הסט המלא כדאי לקפל את הסדין, והציפה לתוך ציפית הכרית. טיפ נוסף: כדאי לנצל את הרווח בין הארון לתקרה ולאחסן בו דברים שאינן בשימוש בתדירות גבוהה. **ב.** לנקות תריסים ביבש ואח"כ בלח, לא לנקות ברטוב ממש כי זה הרבה עבודה מיותרת. **ג.** ניקוי דפנות המקרר – כדי שהן יבריקו ממש, מרחו מעט משחת שיניים לבנה על גבי סמרטוט לח ושפשפו. **ד.** הסרת שומנים מהכיריים – פזרו סודה לשתייה ולאחר מכן נגבו במטלית לחה. לכתמים עיקשים יותר, שפכו גם חומץ, תנו לחומר לתסוס מעט ולאחר מכן נגבו עם מטלית. **ה.** הסרת שומנים דביקים – בכדי להסיר שומנים המצטברים לעתים באזור המטבח (על החלונות, מכשירי חשמל וכו'), שפכו מעט אלכוהול 70% על צמר גפן ועברו על המקומות הדביקים. **ו.** ניקוי ומניעת עובש בכלי מטבח – מקומות כמו מגירת הירקות במקרר או ארגז הלחם עלולים לצבור עובש עם הזמן. בכדי למנוע זאת וגם כדי להסיר כתמי עובש שכבר נוצרו, מומלץ לנקות אותם במים עם חומץ. אם כבר נוצרו ריחות לא נעימים של עובש, ניתן להוסיף מעט סודה לשתייה לתערובת שתעלים אותם. **ז.** אוכל שנשפך בתנור – כאשר התנור עודנו חם (יש להיזהר מכוויות!) פזרו מלח על הכתם. תנו לכתם ולמלח להתקרר, ולאחר מכן

גרדו אותו בעזרת כף טיגון מפלסטיק. ח. ניקוי המקרר, המקפיא, השיש, קרש חיתוך, תבניות או סירים שרופים – השרו סודה לשתייה במים רותחים למשך כחצי שעה. לאחר שהתערובת התקררה נקו בעזרתה את האזורים הרצויים במטלית או סקוטשברייט. ט. כשגומרים לטגן במחבת ורוצים לנקות בקלות, יש לשפוך לתוך המחבת מיד אמה לכלים (עם הכשר) ואז כשבאים לשטוף, ברגע מתנקה כל השומן. י. לניקוי מיקרוגל לשים רבע לימון ולחמם 60 שניות, האדים שיוצאים מהלימון מנקים ומנטרלים את הריחות. ואז להעביר סמרטוט רטוב. יא. הסרת כתמים צהובים מבגד ששכב בארון – מרחו על הכתמים משחת שיניים לבנה, המתינו מעט והכניסו למכונת הכביסה. אם הבגד בצבע לבן ניתן להשרות אותו במים פושרים בתוספת חומץ או מיץ לימון כחצי שעה, ואז להכניס למכונת הכביסה. יב. הסרת כתמים מבגדים – מרחו סבון כלים על הכתם והכניסו למכונת הכביסה. **חדר הרחצה:** יג. מניעה וניקוי עובש מווילון המקלחת – רססו את הווילון בחומץ מפעם לפעם, וכבסו אותו עם אבקת כביסה ומעט חומץ. שהווילון לא יצא מהכביסה עם ריח של חומץ יש להוסיף מרכז. יד. פתיחת סתימות והפגת ריח רע מכיורים – שפכו מעט סודה לשתייה (2-3 כפיות) לתוך פתח הביוב בכיור ומיד לאחר מכן שפכו חומץ. חכו לשמוע תסיסה, ולאחריה שפכו קומקום מלא של מים רותחים. שימו לב ששיטה זו מתאימה לסתימות קטנות. לסתימות גדולות יותר יש לקרוא לשרברב. מעט סודה לשתייה בשילוב מים רותחים טובים גם לנטרול ריחות לא נעימים מפתחי הניקוז. **ניקוי כללי:** טו. שטיפת הרצפה – שפכו לתוך דלי עם מים חמים כפית סבון כלים וחצי כוס חומץ. הרצפה תהיה מבריקה לא פחות משימוש באקונומיקה ושאר תכשירי ניקוי המיועדים לרצפות. טז. הסרת מדבקות – בכדי להסיר מדבקות ולכלוך דביק מצנצנות שפשפו קולה עם מטלית או סקוטשברייט. יז. הסרת כתמי רטיבות מהקירות – כתמי רטיבות הם עיקשים במיוחד, ולכן הפתרון הטוב ביותר הוא בכל זאת אקונומיקה שגם מחטאת מעובש. שפכו מעט אקונומיקה על מטלית ושפשפו העובש יורד בקלות והצבע לא ייפגע. יח. ניקיון צעצועים – בובות פרווה כבסו במכונה בתכנית לכביסה עדינה ללא סחיטה וייבשו בתלייה או במייבש בחום נמוך. צעצועי פלסטיק ניתן לכבס בתכנית עדינה בתוך ציפית. יט. ניקוי כתמים משטיחים – ערבבו ליטר מים עם כף אבקת סודה לשתייה וכף נוזל כביסה. טבלו מברשת בתערובת והברישו את הכתמים. כ. ניקוי כתמי חלודה ממרצפות קרמיקה לבנות - שימו מספר טיפות לימון על האזור והמתינו כדקה (לא יותר מכיוון שהלימון עלול לפגוע במרצפת). פזרו מלח על אזור החלודה, קחו צמר פלדה, שפשפו ונגבו במטלית לחה. כא. ניקוי סימני טושים וצבע מהקירות – שפשפו עם אלכוהול 70% או עם אציטון. כב. ואם כבר השתמשו באקונומיקה – שפשפו את הידיים במעט לימון שיוציא את ריח האקונומיקה מהידיים.

עוד מספר עצות לערב פסח הנוסף בעורפינו.. ולתמיד!

נקיון מסילות- לפני ששופכים מים וחומר, לקחת 'פן שיער' ולהעיף את כל הלכלוך היבש שהצטבר שם... / **נקיון סיר שרוף-** לשים 1/2 כוס אבקת כביסה, ולמלאות הסיר במים – ולהרתיח, הריח הנעים עדיף על ריח מחומר מסוכן... בלי מאבקים ושפשופים- לנגב את הסיר ולהבריק אותו, / **נקוי תחתית התנור-** לפזר אבקת סודה לשתייה על התחתית, לשפוך חומץ, **להמתין 20 דק'** – ולנגב... / **תריס/חלון/דלת הזזה –תקועים-** לקנות 'ספריי גריז' ולהתיז על הגלגליות –הכל יתחיל לרוץ... / **כתמי בגדים עקשניים** כמו- גואש/דיו וכו'- לקנות 'אנטיקלאב' של סנו – לרסס על הכתם, לשפשף ולהכניס למכונה. / **גירסה נוספת לניקוי כתמי- ארטליין-** לשפשף על הכתם 'משחת שיניים' ולהכניס למכונה... / **כתמי עטים-** להספיג מקל אזניים אלכוהול רפואי 95%70%-להעביר על הכתם - תוך זמן קצר הכתם אמנם יתרחב – ו...יעלם... / **כתמי שוקולד/גלידה/ קקאו-** לשפוך 'אמה פיירי' על הכתם, להוסיף מעט מים לשפשף ביד או במברשת שיניים- הכתם ימחק עוד לפני הכביסה... / **עציץ ודבק-** באם יש בביתך עציץ נוי על הרצפה מלא אבנים וחול- על מנת שהקטנים לא יפזרו... לשפוך על חלקו העליון של העציץ- 'דבק נוזלי שקוף' או דבק פלסטי בנדיבות – ייבשו בשמש, והבעיה נפתרה... / **לאוירה ריחנית בבית-** להתיז 'מטהר אויר ריחני' קרוב לתריסי

המזוגן- האויר הריחני יתפזר בבית... / **סדר ב'משחקי קופסא'** – **לפי חוק מרפי** - תמיד ירצו להוציא דוקא את הקופסא שבתחתית הערימה, כדי למנוע בלגן, לחזק את קצוות המכסים היטב, ולהעמיד את משחקי הקופסא על המדף – כמו 'ספרים' קל לשלוף וקל להחזיר, והסדר נשמר... / **מניעת ריח וכתם בכובעי הגברים**- לפזר מעט **אבקת סודה לשתייה** – בתוך הסרט-הפנימי, להיזהר שלא יהיה מגע עם הראש. סודה לשתייה הוא דבר שורף ומסוכן. / **שימור בגדים לבנים** במכונת הכביסה- לשים 1/2 כוס מיץ לימון טרי במכונה- ולחכות לתוצאות... / **ניקוי קירות בקלי קלות לאחר עבודות "יצירה"** של הילדים - לערבב בקערה אקנומיקה+פנטסטיק/אמה + מים. לטבול סמרטוט ולהרטיב את הקיר, להספיג 'ספוג הפלא' בקערה ופשוט לנגב את הקיר... / **חידוש כיפות** - יש לורד ארטליין 750- שלא יורד בכביסה, לחדש את סרטי הכיפות בצביעתם שוב, כדי לשמר את מראה הכיפה לאחר כביסה – ליבש אותה מעל קערת מרק חד פעמית... / **כתמים על רצפת גרניט**- להוריד בעזרת **חומצה 00** – **בקבוק ירוק**- החומצה מטיבה עם הגרניט בניגוד לבלטות, הכל נמחק! / **מוט ברזל לפחדנים**- כדי שיפסיקו הילדים לצרוח באמבטיה בעת חפיפת ראשם בעיניים עצומות... להתקין 'מוט ברזל' שעליו ישענו זה יוריד את פחדם.. וחסל הצרחות... / **סדר בחדר ילדים**- יש להשיג 'מדפי בד' – ניתן להשתמש לכל ילד במדף נפרד – לרשום את שמו- להניח את בגדיו למחר בבוקר, והוא יניח שם את 'בגדי השינה שלו... ניתן להוסיף מגבת רחצה וכל השאר -שיתארגן לרחצה בקלות, חינוך לסדר ואירגון מגיל צעיר, (ניתן להמיר הרעיון לסלסלאות עם ידיות, כל אחד ירגיש חשוב ללכת עם סלסלתו לרחצה... / **פינת מדפים עמוסה** וצבעונית בחדר- תלו בחזיתה 'וילון ורטיקלי' הנפתח כתריס בעזרת חוטים, נ.ב לגבי נקיון סיר שרוף באבקת כביסה, יש לוודא שלאבקה יש הכשר...

המשך הלכות שביעית – דיני הפקר. מתוך שיעורי רבי דוד שריבר שליט"א.

האם מותר לנעול גינה שלי שגדלים שם פירות שביעית?

מצוה מהתורה להפקיר את היבול הגדל בשנה השביעית שיש בו קדוש"ש. ולכן אדם שגדל לו בשדה או בגינה פירות הקדושים בקדושת שביעית אסור לו לנעול את שדהו ועליו לאפשר גישה לקטיפת הפירות. לכן כשמטיילים ורואים שדה עם פירות שמטיה מותר להיכנס ולקטוף (אך יש להיזהר מחילול ה' ומסכנה).

מי שעובר ולא מפקיר, מותר לקחת בעל כרחו?

גם מי שאינו נוהג כדין ואינו מפקיר את הפירות, למרות זאת פירותיו הפקר ומותר לקחתם.

מי יכול ללקוט מהפירות?

אין חילוק בין עני לעשיר, אלא כל אדם רשאי ללקוט מפירות שביעית.

לבעל השדה יש זכות קדימה בפירות?

לבעל השדה אין זכות קדימה בפירות מאדם אחר – הן לקטוף את הפירות והן אם לא קוטף את כל הפירות אבל רוצה לקחת לעצמו פירות מסויימים מאשר אדם אחר, ולכן אין בעל הפרדס יכול למנוע מאנשים לקטוף אתרוגים מסויימים מהפרדס, אלא כל שהפירות עדיין מחוברים יד כל אדם שווה בהם, ורק אחרי שנלקטו זכה בהם הלוקט.

איזה פירות הם הפקר?

לא כל הפירות הינם הפקר אלא רק הפירות הקדושים בקדושת שביעית, והם רק הפירות שחנטו אחרי ר"ה של שנת השמיטה. פירות אלו שחנטו בשנה השביעית גם אם קוטפים אותם בשנה השמינית הינם הפקר ולכן גם בשנה השמינית מותר לקטוף פירות שוודאי שחנטו בשנה השביעית. אמנם יש אומרים שבשנה השמינית אי אפשר להיכנס לחצר או לפרדס כדי לקטוף, אלא הבעלים מוציא לו את הפירות.

רק הפירות הגדלים בשדה של יהודי הינם הפקר. אך פירות הגדלים בשדה של גוי, למרות שהם קדושים בקדושה אינם הפקר ואסור לקחתם. אלו שמוכרים את שדותיהם לגוי ע"י היתר מכירה אין לזה משמעות ומותר לקטוף מפירות אלו.

השדה והעצים גם הפקר?

רק הפירות עצמם הפקר. אך השדה והעצים עצמם אינם הפקר. ולכן כאשר נוסעים לטיול וכדו' אמנם מותר להיכנס לפרדסים ולבצע קטיף, אך צריך להיזהר שלא להזיק לעצים ולענפים ולציוד החקלאי הנמצא שם. אמנם, כל הטפל הנצרך לפרי הוא גם הפקר, ולכן מותר לקטוף אתרוגים ביחד עם העוקץ שלהם ואפילו אם הבעלים אומרים מפורש שהם לא מפקירים את העוקץ.

מותר להיכנס לחצר כדי לקטוף?

בכלל ההפקר הוא שמלבד שמותר לקטוף את הפירות, על הבעלים גם לאפשר גישה לשדה כדי לקטוף. ולכן למרות שהשדה והעצים אינם הפקר מותר להיכנס לתוך החצר, הפרדס או הגינה ולקטוף פירות. אך אין להתעכב שם כדי לאכול את הפירות, או סתם לשהות שם, ולכן ההולך לקטוף אתרוגים אין לו להתעכב בפרדס ולמיין ולבדוק את הטיב שלהם, ובוודאי שאין היתר בשנה השביעית להשתמש בשדה, חצר או גינה כדי לקצר את הדרך.

כל ההיתר להיכנס לפרדס או חצר כדי לקטוף הוא רק כאשר אין גישה מבחוץ לקטוף. אבל אם העצים שמהם מעוניין לקטוף נמצאים בקצה החצר וניתן לקטוף מבחוץ, אסור להיכנס לחצר כדי לקטוף.

מותר לקטוף מפירות אוצר בי"ד? והאם מותר או צריך לשלם על הפירות?

גם שדה או פרדס שפירותיו הם אוצר בי"ד הרי"ז הפקר ומותר לקטוף שם פירות, אך צריך לשלם לאוצר בי"ד דמי השתתפות בהוצאות טיפול בפרדס. ומאידיך, הלוקט פירות משדה הפקר אסור לשלם אפילו מעט ממון לבעלים ואפילו עושה זאת כהכרת הטוב, אך רשאי להודות לבעל השדה על לקיטת הפירות.

כמה פירות אפשר ללקוט?

בין בעל השדה ובין אדם אחר מותר להם ללקוט רק כמות מועטת של פירות, בין אם לוקט מפרדס אחד ובין אם לוקט מכמה פרדסים. שיעור כמות מועטת הינה לפי צורכו וצרכי בני משפחתו לכמה ימים. ההיתר לקטוף הוא בין לו עצמו ובין לקטוף לאדם אחר. אך אסור לשכור פועלים שיקטפו עבורו, ורשאי לשכור אדם יחיד שיקטוף עבורו.

גם אם קוטף לכמה אנשים אסור לו לקטוף אלא כמות מועטת, ולכן מי שהולך לקטוף אתרוגים למרות שיתכן שבכמות המועטת שיקטוף לא יהיו לו אתרוגים כשרים או מהודרים אסור לקטוף כמות מרובה, וכן אם רוצה לקטוף לכמה אנשים מ"מ אסור לו לקטוף אלא שיעור כמות מועטת.

באיזו צורה צריך לקטוף?

ישנם הסוברים שאין לקטוף בצורה הרגילה, אך אינו צריך לקטוף ביד ובפרט במקומות ואופנים שעיי"ז יפגע בפרי או בעץ, ואם אפשר, ישנה מהצורה שבה הרגילות לקטוף.

חידות

שינון הפרשה תזריע שו"ת לפי סדר הא-ב: א. אחד הצבעים המעידים על נגע צרעת? **אדום**. ב. היכן הנגע יכול להיות מלבד קירות הבית? **בבגד**. ג. כיצד נקרא קרחת ע"י המצח? **גבחת**. ד. סימן בנגע צרעת השער? **דק**. ה. כיצד כתוב כיבסו אותו? **הוכבס**. ו. מילה שבאמצעה גדולה? **והתגלת**. ז. המילה הראשונה בפסוק האחרון בפרשה? **זאת**. ח. איך נקרא בשר בריא? **חי**. ט. לא טמא? **טהור**. י. יכסה? **יעטה**. כ. היכן מצינו בפרשה הפוך מבהיר? **כהה הנגע**. ל. צבע בפרשה שהוא שם של אדם רמאי? **לבן**. מ. מחוץ למה יישב האיש עם הנגע? **מחנה**. נ. ענייני הפרשה? **נגעים**. ס. צרעת בתרגום? **סגירא**. ע. איזה בשר מלים ביום השמיני? **ערלתו**. פ. מה דין ראש המצורע? **פרוע**. ק.

נשרו השערות בראשו מאחור? **קרחת**. **ר**. מה צריך להיות כשיש נגע ולהיטמאות?
ראית הכהן. **ש**. דלקת קשה של העור? **שחין**. **ת**. תתרחב? **תפשה**.

חידות פרשת תזריע: **א**. איך יתכן שאסור להדר במצווה? **ב**. איזה יום בפרשה הוא פרשה אחרת? **ג**. איזה מכה ממכות מצרים מוזכרת הרבה בפרשת נגעים? **ד**. חמש צבעים בפרשה. **ה**. מכה מעשרת המכות. **ו**. בפרשה מושג שקשור לקורונה. **ז**. בפרשה שם של ישוב בדרום ובו ישיבה מפורסמת. **ח**. בפרשה שם של אביו של בלעם.

חידון ידע תורני: **ט**. מה מותר באכילה ואסור בהנאה? **י**. למי יש מצוה לאכול מצות כל שבת? **יא**. איך יתכן שאדם לא לקח כלום מחברו ונקרא גזלן? **יב**. איך יתכן שאדם יאמר הפסוק נגע צרעת וגוי ועיי"כ יפסיד חלקו לעולם הבא? **יג**. מתי לא צריך למול ביום השמיני אלא מלים מיד כשנולד. **יד**. מה המחלוקת הראשונה בין חכמי ישראל. **טו**. איזה דבר ה' לא יכול לעשות.

חידות לשאל את הילדים והבוגרים: **טז**. מה המשותף לניסן, אייר וסיון? **יז**. מה המשותף לניסן, סיון ותשרי? **יח**. מה המשותף לניסן, אב ותשרי? **יט**. מה המשותף ליום טוב, פסח ובה"ב? **כ**. מה המשותף לערב פסח, ל"ג בעומר ופרה אדומה? **כא**. מה המשותף לשלושת הרגלים, תשעה באב ופורים? **כב**. לאיזה אדם שקשור לימים אלו קוראים כלב? **כג**. מה משותף לשוקולד פלפל במבה? **כד**. מה משותף למלא, לבן, ותפוחי אדמה? **כה**. מי עם דם זהה במדויק כמו שלך ואינו ממשפחתך. **כו**. "אוזן" שלא שומעת וזה לא חסרון. **כז**. למי קוראים כלב וזה לא גנאי.

תשובות: **א**. עני לא יביא קרבן עשיר. **ב**. ביום השמיני. **ג**. שחין. **ד**. צהוב, אדום, ירוק, שחור, לבן, **ה**. שחין. **ו**. בדד ישב. **ז**. ואם פרוח תפרח הצרעת. **ח**. בלעם בן בעור – והיה בעור בשרו. **ט**. פירות שביעית מותר רק לאכול. **י**. לכהנים יש מצוה לאכול לחם הפנים שעשוי ממצה. **יא**. אדם שעני אומר לו שלום והוא לא מחזיר לו נקרא גזלן ברכות דף ה. **יב**. סנהדרין קא הלוחש על המכה ואומר נגע צרעת אין לו חלק לעולם הבא. **יג**. יוצא דופן – שבת קלה. **יד**. האם מותר לסמוך על קרבן ביו"ט (רש"י חגיגה טז). שזה המחלוקת הראשונה ממתן תורה). **טו**. נתינת צדקה בלי שהנותן יודע למי נתן (ה' תמיד יודע למי נתן). **טז**. בשלושת החודשים הללו סופרים ספירת העומר. **יז**. בשלושת החודשים הללו חלים שלוש הרגלים. **יח**. בשלושת החודשים הללו יש בין הזמנים. **יט**. שני - יו"ט שני. פסח שני וסליחות שני וחמישי שני. **כ**. שריפת חמץ. מדורת ל"ג בעומר, שריפת הפרה. **כא**. קוראים במגילה. **כב**. כלבא שבוע. **כג**. יש בהם ממולא. **כד**. קמת. **כה**. יתוש אחרי שעקץ אותך. **כו**. "אוזן" הכלי. **כז**. כלבא שבוע.

עקב האבל על מרן זיע"א מספר מצומצם של הגיגים המיועדים למי שיש לו צורך גדול לנקיונות ערב פסח

תפילת הדרך לערב פסח: שתוליכנו לשלום ותצעידנו לשלום ותגיענו לערב בדיקת חמץ בחיים ולשמחה ולשלום, ותצילנו מכף כל אקנומיקה וסנט מוריץ, ועירבוב של סנו ז'אוול עם אנטי קלאק בדרך, ומכל מיני סופות חול יום אחרי שניקינו החלונות. ותשלח כפפה שתגן על ידינו מכל מעשה ידינו, ותיתן את ילדינו לחן ולחסד ולרחמים, לאוכל מוצק שלא כולל רק קורנפלקס או עוגיות שנשארו מפורים, בעיניך ובעיני כל רואינו, ותגמלינו חסדים טובים, ותשמע קול תפילת בעלינו המתחננים לטיפת שפיות כאשר אנו שוטפות קירות עם צינור בא"ה שומע תפילה.

פרקי שירה לערב פסח: **אקנומיקה אומרת**: אם יהיו חטאיכם כשנים, כשלג ילבינו. **סקוץ אומר**: סבוני גם סבבוני **פנטסטיק אומר**: נקי כפיים ובר לבב. **סחבה אומרת**: רק לשטף מים רבים. **סבון כלים אומר**: כל כלי יוצר עלייך לא יוצלח. **מסיר שומנים אומר**: וכל קרני רשעים אגדע. **כפפות אומרות**: וקשרתם לאות על ידיך. **נייר כסף אומרת**: כי זה כמה נכסוף נכספתי. **עקרת בית אומרת**: מה רבו צרי רבים קמים עלי. **הבעל אומר**: ברוך שלא עשני עבד. **תינוק אומר**: כי אבי ואימי עזבוני.

אחד מתאונן על שמרוב העבודה הקשה בבית, כבר יש לו כאבי רגליים: כל הזמן תרים, תוריד את הרגלים.

סדר הכנת כוס קפה בערבי פסחים: קם הולך למטבח, לוקח כוס הולך לאמבטיה כדי לקחת כפית, חוזר למטבח להביא קפה, נזכר שהסוכר ליד הכיור במרפסת, הולך להביא, הולך למטבח כדי לשים מים חמים וחלב, נזכר ששכח את הכפית בכלי של הסוכר ליד הכיור במרפסת, מערבב את הקפה עם האצבע, הולך לארון במקלחת כדי להניח משהו על הכווייה, זה לא שם, לוקח את הקפה שהספיק להתקרר, ויושב בחדר מדרגות.

טוב, סיימתי את המקרר בלי קשר לפסח, סתם הייתי רעב...

גילו את המתכון של קוקה קולה, כי אם הוא כשר לפסח, לאשכנזים, ודאי הוא מכיל: גזר, תפוז, ביצים, שמן אגוזים וסלק!!!

סיימתי את כל הש"ס. כעת אני צריך לנקות את המדף של הטור שולחן ערוך.

למה לא מתחילים לחלק קמחא דפסחא כבר עכשיו? מה הם חושבים להם, שבשבוע אחד זה קל לגמור שלושה שקי גזר?

חייב אדם לשמח את אשתו ברגל: ברגל המשמח או ברגל המשתמחת?

המשנה באבות אומרת שתשובה ומעשים טובים הן כתריס לפני הפורענות. צריך לנקות אותן לפסח?

חדש על המדף: הגדה של פסח עם ציור של רשע עם כיפת בנט על הראש.

אצלנו מקפידים גם על שרויה שעבר עליו הפסח.

היכן ניתן להשיג את העלון

ניתן להשיג את העלון בבני ברק: צמוד לכניסה לתלמוד תורה כתב סופר מצד שמאל של הכניסה, בקופסה בפינה בחצר ברחוב סוקולוב 23. ובבית הכנסת בית אהרן רחוב רד"ק. ובבית המ"ד המרכזי מניין אברכים 'פרדס כץ' רחוב אבוחצירא 9, ובכולל 'מורשה ודעת' (בית כנסת הגדול) בספריה בקומה ראשונה (חברון) בכניסה המערבית בקלסר ירוק. וכן בשאר המקומות ואצל המפיצים הקבועים ובראשם רבי ידידיה זר שליט"א שהוא מעריץ גדול של רבי שמחה שולמן. אין לקחת יותר מעלון אחד בשום מקום ללא אישור. כמו"כ ניתן להשיג את העלון במודיעין עילית (לא כמות) החל מיום חמישי בערב בשעה 7:37 בכניסה לחנות ש.מ.ח. – שרותי משרד רחוב רשב"י 49. כן ניתן להשיג בהר יונה נוף הגליל אצל רבי שמחה שולמן שליט"א שיש לו עובדות מדהימות מזמן ששימש את רבי חיים קניבסקי ובזכות זה אחותו התארסה בשטו"מ. כן ניתן להשיג בירושלים בישיבת מיר אצל האיש שמעולם לא דיבר לשון הרע על איש רבי דוד רוטשילד שליט"א. או אצל האיש בעל לב הזהב, שכולם אוהבים אותו אהבת נפש ואומרים עליו אשרי יולדתו, הדמות של ישיבת מיר רבי אבי פרידנר שליט"א. בבית שמש אצל האיש שהיה בהכי הרבה הספדים על רבי חיים קניבסקי רבי נחום זכריש שליט"א בבית הכנסת אור אליהו. וכן בישיבת מרן הגר"מ שטרנבוך - חבוק הנביא 7 רמה ג'. בנתיבות בישיבת בוכריס'. באשדוד: בית הכנסת החיד"א רובע ג' רחוב יצחק הנשיא. ברחובות בישיבת מאור התלמוד, אצל הבחור שעשה מהפכה בת"ת של מאור התלמוד ישי רוט שליט"א. בירוחם אצל הצדיק המופלא רבי מיכאל גולדנברג שליט"א. באופקים בבית הכנסת זכרון אליהו. בקרית גת בביהכ"נ שומרי אמונים מיום שישי. בעוצם בישיבת נר זרח. ברכסיס אצל האדם הכי אהוב ברכסיס רבי יוסף המאירי שליט"א כולל נר ישראל גבעה ב. ברעננה אצל משפחת זכאי המיוחדת והנפלאה רחוב נעמי שמר 9/5 טלפון- 052-6903395. בפתח תקווה בבתי הכנסת בגני הדר: אוהל אברהם. שירת מרים. קהל חסידים. ויוצאי חברון, ע"י הענו הצדיק המופלא רבי יואל פינהדלר שליט"א. וכן בישיבת אור ישראל וכן בישיבת עטרת שלמה בראשון לציון אצל הנ"ל: בצפת: בהיכל ישיבת צפת ע"י הגדול של צפת רבי אברהם לויסון שליט"א. בקרית אתא: בית הכנסת מאקווא ירושלים 3 ע"י הנער המופלא בכל התחומים נחמיה ברונשטיין נ"י. וכן בבית הכנסת של הקהילה החרדית בקרית אתא רחוב כצנלסון 5. במנצ'סטר אצל מי שקיבל הרבה ברכות מגדולים רבי שמואל א. הורביץ שליט"א מחשובי וצדיקי אנגליה: +447425793110.

לקבלת העלון בפקס יש להתקשר לטלפון: 03-6180383.

כמו"כ העלון נמצא ביכל העלוניס' בעיצוב בשם 'לבית התורני'. וכן העלון (מלבד ההערות שבסופו) מופיע ב'קובץ גליונות'.

ניתן להוריד את העלון בעמדות קול הלשון וכן את העלוניס של כל ארבעת השנים האחרונות. הדרכה : נכנסים לקול הלשון. מקישים על חיפוש רבנים. לכתוב מערכת שבת. מקישים על פתח תיקיה. מקישים על תיקיית הורדת גליונות. מקישים על לבית התורני. ומורידים מה שרוצים. (אמור להיות מטופל בימים הקרובים להורדה). להאזנה לשיעורי המערכת של שבת: 03-6171071.

כמו"כ ניתן להשיג במיל: 456alon@gmail.com

יש לדייק במייל ולכתוב קודם 456 ואח"כ alon@gmail.com

להשתתפות בהוצאות העלון לפנות : 0527633431. או ב'נדריס פלוס'-רשת הכוללים פרדס כץ-עלון, (שלוחה 2422). זכות הרבים תלוי' במסייעים! עלון בודד עולה לנו 15 אגורות.

ניתן לקבל את העלון בכתב יותר גדול במייל הנ"ל

בחודש ניסן לא יוצא עלון. העלון הבא יוצא אי"ה בפרשת אמור.

מי שמעוניין בחוברת לפסח שיצאה בשנה שעברה, יוכל לקבלה במיל הנ"ל בלבד.